

8

MANTIK/
MUHAKEME
serisi

PARAGRAF

Bein Takımı
Yayınları

PISA - TIMSS
SÖZEL YETENEK
AKIL YÜRÜTME
GRAFİK - TABLO OKUMA
GÖRSEL YORUMLAMA

Selim AKGÜL

8

MANTIK/ MUHAKEME serisi

PARAGRAF

Kazanım Şifresi

Her kazanım ile ilgili sınavlarda nasıl sorular çıktığı veya çıkabileceği hakkında bilgi verilir. Bu soruların çözüm taktikleri anlatılır.

Çıkış Sorular

Her kazanımın yanında çıkmış sorular ve çözümleri bulunur. Çözümlerde sorunun hangi taktikle çözüldüğü anlatılır.

Kazanım Testleri

Her kazanım için ayrı ayrı bulunan testler konunun pekiştirilmesini sağlar.

Ünite Testleri

Ünite sonlarında bulunan ünite testleri birkaç kazanımın birlikte bulunduğu soruları içermektedir. Öğrencilerin birden fazla bilgiyi birlikte kullanabilmesi amaçlanmıştır.

AKILLI
TAHTAYA
UYUMLU

REHBERLİK
İLAVELİ

Beyin Takımı
Yayınları

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayımlayan yayınevının önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

170619 – B1

ISBN: 978 – 605 – 7585 – 36 – 3

Genel Yayın Koordinatörü

Selim AKGÜL

Yazar

Selim AKGÜL

Editör

Osman KULA

Rehberlik Uzmanı

Ayça AKTAŞ DEMİRCAN

Dizgi

Beyin Takımı Yayınları Dizgi Birimi

Basım Yeri

BEYİN TAKIMI YAYINLARI

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak 3/ C-D Ostim / Yenimahalle / ANKARA

İletişim: (0850) 302 20 90 - (0549) 814 44 13

Ön söz

Sevgili Öğrenciler,

Elinizdeki kitap, sizi sınavlarda hedeflediğiniz başarıya ulaştırmak için tasarlandı. Bu kitap sayesinde başarı kapıları sizin için ardına kadar açılacak ve hedeflediğiniz başarıyı yakalamak sizin için kolay olacaktır.

Mantık, muhakeme, analiz ve sentez gerektiren soruların sorulduğu LGS’de başarılı olmak için bu yeteneklerin geliştirilmesi gerekir. “Beyin Takımı” ekibi olarak yeni nesil sorularla oluşturduğumuz bu eserlerde yeni nesil sorulara yer vererek bunların nasıl çözüleceğini öğretmeye çalıştık. Bunun için de kitabımızda şu bölümlere yer verdik:

“Rehberlik” bölümünde soruların daha kolay anlaşılması ve yorumlanması için yöntemler anlatıldı.

Kazanım merkezli hazırlanan bu eserde her ünitenin kazanımları tek tek işlendi. “Kazanımın Şifresi” bölümünde kazanımla ilgili soruların kolay bir şekilde çözülmesinin yöntemleri üzerinde duruldu. Önemli ipuçları verilerek soruların daha kısa süre içerisinde ve doğru olarak çözülmesinin yolları gösterildi.

“Kazanımın Şifresi” kısmında öğrenilen bilgilerle bu soruların kolay bir şekilde nasıl çözüldüğü anlatıldı. “Örnek Soru” bölümünde daha önce sınavlarda çıkmış sorulara yer verildi. Sorunun altında ayrıntılı çözümü verildi.

“Kazanım Testi” bölümünde sadece o kazanımla ilgili sorulara yer verilerek kazanımın tam olarak öğrenilmesi amaçlandı. Bu sayede o kazanımla ilgili çıkabilecek tüm soru tiplerini öğrencinin görmesi sağlandı.

“Ünite Testi” bölümünde daha önce işlenen kazanımların iyice içselleştirilmesi amaçlandı. Bol miktarda soruyu içeren bu bölümde özellikle birkaç kazanımla ilgisi olan soru tiplerine sıkça yer verildi.

Farklı bir anlayış ve yöntemle oluşturulan bu kitap, ayrıntılı konu anlatımlarına gerek bırakmadan pratik yollarla kısa sürede konuyu öğrenmenizi ve soruları çözmenizi sağlayacaktır.

Hayallerinizin anahtarını elinizden bırakmayın.

Selim AKGÜL
Genel Yayın Koordinatörü

Bu kitaptan en iyi verimi alabilmek için,

- Kazanımın şifresi bölümünü dikkatli bir şekilde okumaya
- Örnek soruların izlediği çözüm yollarını anlamaya
- Testlerdeki soru kalıplarını incelemeye
- Süre tutarak çalışmaya

özen göstermelisiniz.

Rehberlik başlığı altında aşağıdaki konuları bulacaksınız.

Türkçe Dersine Nasıl Çalışmalısınız?

Kelimede anlam sorularını çözerken nelere dikkat etmelisiniz?

Türkçe Dersinde Başarılı Olmak için Neler Yapmalısınız?

Fiilimsilere çalışırken nelere dikkat etmelisiniz?

Test Çözme Becerimizi Geliştirelim.

Cümlede anlam sorularını çözerken nelere dikkat etmelisiniz?

Paragraf Sorularında Nelere Dikkat Etmelisiniz?

Öğrenme Stilleri

Etkin Çalışma Yöntemi

Hangi derse hangi gün çalışacağız?

Öğrenci Çalışma Stratejileri

Dikkati Yoğunlaştırmak

Duygusal Zekanıza Dikkat!

Öğrenmenin Göstergeleri

HEDEFİMİZ

Okurken düşündürmek ve hayata bakış açısı geliştirmektir.

UNUTMAYALIM

◆ Kendimizi ne kadar iyi tanırsak hayatta ne istediğimizi o kadar iyi bilir ve mutlu oluruz.

Sınavda Başarılar Dileriz.

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE: ANLATIM BİÇİMLERİ / DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Anlatım Biçimleri / Düşünceyi Geliştirme Yolları 6

2. ÜNİTE: PARAGRAFIN YAPISI

Giriş Cümlesi 31

Sonuç Cümlesi 35

Paragrafın Akışı 40

Paragraf Oluşturma 44

Paragrafın Yapısı (Karma) 48

3. ÜNİTE: PARAGRAFIN KONUSU / BAŞLIĞI

Paragrafın Konusu / Başlığı 53

4. ÜNİTE: PARAGRAFIN ANA DÜŞÜNCESİ

Paragrafın Ana Düşüncesi 71

5. ÜNİTE: PARAGRAFIN YARDIMCI DÜŞÜNCELERİ

Paragrafın Yardımcı Düşünceleri 93

6. ÜNİTE: METİN KARŞILAŞTIRMA

Metin Karşılaştırma 115

7. ÜNİTE: TABLO / GRAFİK / GÖRSEL OKUMA

Tablo / Grafik / Görsel Okuma 121

8. ÜNİTE: SÖZEL YETENEK / MANTIK / MUHAKEME

Sözel Yetenek / Mantık / Muhakeme 135

9. ÜNİTE: METİN TÜRLERİ

Metin Türleri 149

10. ÜNİTE: OLAYA DAYALI METİNLER

Olaya Dayalı Metinlerde Hikâye Unsurları 160

Olaya Dayalı Metinlerde Anlatıcı Türleri 165

Olaya Dayalı Metinlerde Dil ve Anlatım Özellikleri 170

DENEMELER 175

CEVAP ANAHTARLARI 221

ANLATIM BİÇİMLERİ / DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Kazanımlar

T.8.3.11. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.

T.8.3.34. Okuduklarında kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.

Kazanım

- T.8.3.11.** Metindeki anlatım biçimlerini belirler.
- T.8.3.34.** Okuduklarında kullanılan düşüncüyü geliştirme yollarını belirler.

Kazanımın Şifresi

- Her metnin bir anlatım biçimi vardır. Bu tür soruları doğru çözebilmek için düşüncüyü geliştirme yollarının püf noktaları bilinmelidir.
- Masal, fabl, roman, hikâye gibi olay çevresinde oluşan metinlerde daha çok öyküleme ve betimlemeye yer verilir.
- **Öyküleme**, olayın ön planda olduğu; kişi, yer ve zaman unsurlarına yer verilen metinlerde kullanılır.
- **Betimleme**, kelimelerle resim yapma sanatıdır. Metin okunduğunda zihinde bir tablo, resim canlanıyorsa orada betimleme yapılmıştır. Betimlemelerde sıfatlara çokça yer verilir.
- Makale, deneme, fıkra, biyografi, eleştiri gibi düşüncenin ön planda olduğu metinlerde açıklama, tartışma, tanımlama, örnekleme, karşılaştırma, benzetme, alıntı yapma ve tanık göstermeye başvurulur.
- **Açıklama**, bilgi vermek amacıyla yazılan metinlerde kullanılır. Sözcükler gerçek anlamda kullanılır, nesnel ifadelerle yer verilir.
- **Tartışma**, bir düşüncüyü çürütmek veya benimsetmek için başvurulmuş düşüncüyü geliştirme yoludur. Tez ve karşı tez vardır. Sorularla okuyucunun dikkati çekilebilir.
- **Tanımlama** bir nesnenin, varlığın ne olduğunu anlatan cümlelerdir.
- **Örnekleme**, açıklama yapılırken örneklere yer vermektir.
- **Karşılaştırma**, iki nesne veya varlığın kıyaslanmasıdır.
- **Benzetme**, aralarında ilgi olan iki unsurdan zayıf olanın, güçlüye yaklaştırılmasıdır. "Gibi, misali, sanki, benzer" gibi kelimelere yer verilir.
- **Alıntı yapma**, metinde başka birine ait olan bir yargı, cümle kullanmaktır.
- **Tanık gösterme**, düşüncelerini kanıtlamak için yazarın anlattığı konuda uzman olan birinin yazarın düşüncesine benzer bir yargısını alıntı yaparak kullanmasıdır.

ÖRNEK

Varlıkların, okuyucunun gözünde canlanacak şekilde, resim çizer gibi anlatılması olarak tanımlanan betimleme, açıklayıcı ve sanatsal olmak üzere iki başlık altında incelenir. Açıklayıcı betimlemede varlıkların olduğu gibi tanıtılması amaçlanır, kişisel düşüncelere yer verilmez. Görsellikten çok, izlenim ve sezgilerin ağır bastığı sanatsal betimlemede ise yazar, anlatımına duygu ve yorumlarını da katar.

Bu metne göre aşağıdakilerin hangisinde açıklayıcı betimleme yapılmıştır?

- A) Gitgide kararan bulutsuz gökyüzünün altında, Dolmabahçe Sarayı'nın önündeki lokantanın terasında oturuyorduk. Lokantadaki bütün masalar doluydu. Arada bir geçmekte olan vapurların oluşturduğu dalgalar da olmasa durgundu deniz. Kıyıda bir çocuk, martılara ekmek atıyordu.
- B) Mavinin değişik tonları ile boyanmış resimde farklı yollar çizilmişti: dağların arasından geçen bir patika, nehrin üzerine kurulu bir asma köprü, evlerin arasından büyük bir meydana uzanan Arnavut kaldırımları, uçsuz bucaksız çölde güneşe kadar uzanan gümüşten bir asfalt...
- C) Gelinin başında sıra sıra altın ve incilerle süslenmiş bir fes vardı. İki demet sarı tel, yanaklarının üstüne çaresizce uzanıyordu. Onu bugünün hürmetine tahta bir iskemleye oturtmuşlardı. Şaşkın ve nemli gözlerle etrafı süzüyor fakat daha ziyade önüne bakarak bu anın bitmesini bekliyordu.
- D) Vahanın altından, zeytinyağı renginde, elinizi sürseniz bulaşacağını sandığınızı koyu bir çay akar. Çayın kenarında, yapraklarının ters tarafları rüzgârla güneşe dönünce parlayan narin kavaklar dizili, kof gölgeler serilidir. İncecik, yumuşak ve sık otlarla kaplı yamaçlar heybetli görünmeye çalışır.

2018 - 2019 Mart

ÇÖZÜM

"B seçeneğindeki uçsuz bucaksız çölde güneşe kadar uzanan gümüşten bir asfalt, C seçeneğindeki çaresizce uzanıyordu, D seçeneğindeki heybetli görünmeye çalışır" ifadeleri öznel olduğu için sanatsal betimlemeye örnektir. A seçeneğinde ise öznel bir ifade yoktur.

Cevap A

1.

Osmanlı mimarisi, çok geometrik ve kesin çizgilere sahip bir mimari. İslam dünyasının diğer bütün İslami yapılarından ayrılıyor. Avrupa'daki kubbeli yapılardan ayrılıyor, hiçbirine benzemiyor. Michelangelo'nun San Pietro Kilisesi ile Mimar Sinan'ın Selimiye Camii'ni yan yana koyduğunuzda ikisinin de tek kubbeli olduğunu ama boyutsal ve tasarım olarak birbirlerine hiç benzemediğini görürsünüz. Bunun için nerede bir Osmanlı yapısı görürseniz onu hemen diğerlerinden ayırt edebilirsiniz.

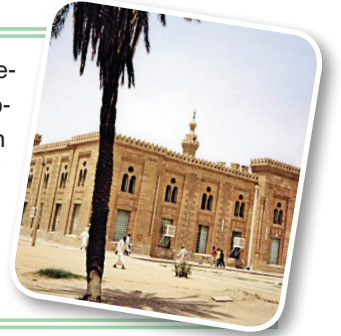

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangilerinden yararlanılmıştır?

- A) Örnekleme – Benzetme
B) Karşılaştırma – Örnekleme
C) Sayısal veriler – Tanık gösterme
D) Tanımlama – Betimleme

2.

Hartum, Afrika coğrafyasının en az ilgi gören şehirlerinden. Oysa geçmiş yılların getirdiği talihsiz ön yargılar ve hemen kuzeyindeki Mısır'ın turistik ilginin çoğunu toplaması nedeniyle geri planda kalsa da 2006 itibarıyla gelişmekte olan ve yakından takip edilmesi gereken yerlerden biri olduğunu ispatladı. Hem konumu hem de tarihî yapısıyla popüler Afrika şehirlerini aratmayacak pek çok özelliğe sahip olan Hartum, değişiklikten hoşlanan gezginlere ilginç bir seyahat vaat ediyor.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Örnekleme
B) Tanık gösterme
C) Karşılaştırma
D) Sayısal verilerden yararlanma

3. Kitap, bir liman gibiydi benim için. Kitaplarda yaşadım. Ve kitaptaki insanları soktakilerden daha çok sevdim. Kitap benim has bahçemdi. Hayat yolculuğumun sınır taşları kitaplardı.

Bu metnin anlatımında aşağıda verilenlerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Tanımlamadan
B) Örneklemeden
C) Benzetmeden
D) Karşılaştırmadan

4. (I) Sinop'un merkezinde bir iki yeri gezdikten sonra şehirden çıkıyoruz. (II) Yol boyunca sıralanmış doğal plajları seyrederek Ak Liman'a geliyoruz. (III) Buradan ünlü Hamsilos Koyu'na geçeceğiz, bu koya bazıları "Hamsilos Fiyordu" da diyor. (IV) Norveç'in denize dimdik inen keskin uçurumlar arasındaki dar deniz parçaları gibi Hamsilos da eşine az rastlanır bir fiyort manzarası sunuyor.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde "betimleme" yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Dere yatağındaki taşlar uzaktan bir ayna gibi parlıyor. Gözlerim kamaşıyor. Kamaşma susuzluğumu artırıyor, daha doğrusu hatırlatıyor. Derenin içine doğru yürüdükçe hava daha bir bunaltıcı olmaya başlıyor. Az önce indiğimiz yerde süpürge otlarının kuru, cansız bedenini zor da olsa sallayabilen bir rüzgâr, bir esinti vardı. Şimdi burada bir tüy bile ağır bir taş gibi. Onu kıpırtacak, yerinden oynatacak bir esinti bile yok.

Bu metnin anlatımında aşağıda verilenlerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Betimleme ve benzetmeden
B) Tanımlama ve tanık göstermeden
C) Benzetme ve örneklemeden
D) Örnekleme ve karşılaştırmadan

6. Çağdaş şiirimizin en özgün seslerinden Ömer Erdem, "Ben kendimden beslendim; şiir yazarken, şiir yaşarken ve düşünürken onu yanımda buldum." sözleriyle sesinin, söyleminin, duyusunun kaynağı olarak "ben"i işaret ediyor. Onun "ben" teknesinde dövülen acı, mutluluk, yalnızlık, umut ve karamsarlık gibi duygular Türk şiirinde bugün yakın bir ilgiyle izlenen bir şair çıkarıyor karşımıza. Şiirleri, birçok duyguyu âdeta bir ayna gibi gözler önüne seriyor.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisi kullanılmamıştır?

- A) Tanık gösterme
B) Benzetme
C) Karşılaştırma
D) Betimleme

7. Bütün belli başlı dillerde kalp veya yürek anlamına gelen söz, aynı zamanda duyguların ve isteklerin kaynağı olarak "gönül" anlamında da kullanılırken Türkçede kalp ve yürek bile birbirinin yerine kullanılmaz. Söz gelimi kalbim var diyenin yüreği olmayabilir, gönlü olanın ise ikisiyle de ilgisi bulunmayabilir. Yine aynı şekilde iyi kalpli ve kötü kalpli insanlar vardır ama bunlar yürekli olmayabilir. Gönüllü olanlar ise bunların hepsine uzak olabilir.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Tanık gösterme – Karşılaştırma
B) Tanımlama – Örnekleme
C) Örnekleme – Karşılaştırma
D) Betimleme – Benzetme

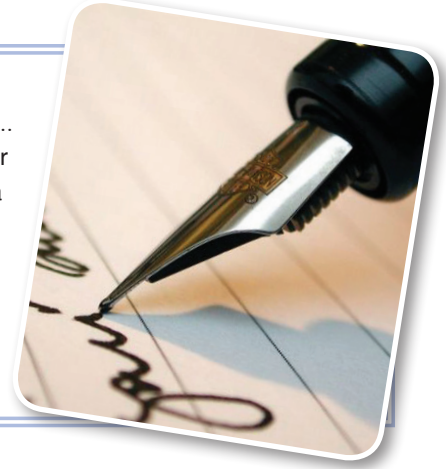
8. Bodrum, koskoca bir yarımada yayılmış irili ufaklı, birbirinden farklı "koy - köy"lerden oluşuyor. Hepsi insanı kendisine değişik vaatlerle çeken, çektiği yerde tutup öylece bırakan bu koy - köylerin arasında en büyük olanı Turgutreis. Turgutreis günbegün büyüyen bir sahil kasabası. Çok değil, bundan on yıl önce içinden incecik, toz toprak bir yol geçen, küçüğün de küçüğü bir köyken ve hiç kimseler yüzüne bakmazken bugün Bodrum'a alternatif bir merkez konumunda.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangileri ağır basmaktadır?

- A) Örnekleme – Karşılaştırma
B) Betimleme – Karşılaştırma
C) Tanımlama – Benzetme
D) Sayısal Veriler Kullanma - Örnekleme

1.

Yazmak, en eski anlatım biçimidir. Konuşmak ve dokunmaktan da eski... Taşların üzerinde başlamış serüveni ve günümüze kadar türlü maceralar yaşamış. Kalem ile yazmanın yerini de zamanla klavye ele geçirmiş. Ama ben hâlâ elle yazırım. Çünkü onun yerini hiçbir şey tutmaz. Bilgisayarda yazarken gözleriniz sürekli ekran ile klavye arasında pinpon topu gibi gelir gider. Bir süre sonra iki yeri birden takip etmekten yorulursunuz. Ama kağıda yazarken sadece oraya odaklanırsınız; düşüncelerinizi, hayallerinizi yani bütün duygularınızı daha iyi duyabilirsiniz.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmamıştır?

- A) Karşılaştırma
- B) Benzetme
- C) Örnekleme
- D) Tanımlama

2. Okumak insan için bir zevk, bir eğlence olduğu kadar eğitici bir eylemdir. Bilgilerimizi artırarak, aklımızı işleterek düşüncemizi, görüşümüzü genişleten bir eylemdir. Okuyan insan olayları değerlendirmede, çevresini tanımada, yaşamın tadını çıkarmada okuyanlardan daha üstün bir durumdadır. Ne var ki okumak bir araçtır, amaç değil. Bize kavrayış üstünlüğü, duygu inceliği kazandırmayan bir okumanın ne önemi olabilir? Kişiyeye olgunluk katmayan okumanın bir anlamı var mıdır? Fakülteler bitirdiği hâlde bu gibi değerlere erişemeyenler de yok değildir.

Bu metnin anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
- B) Tanımlara yer verilmiştir.
- C) Sorulara başvurulmuştur.
- D) Benzetmelerden yararlanılmıştır.

3. Başlangıçta kalemi iki eliyle sıkıca kavradı insan. Dicle ve Fırat adlı iki nehrin ortasında, suyla göğün arasındaki geometriyi kurmaya çalıştı insanoğlu. Bu çabasının sonunda yazıyı da buldu. Kalemi demir, kağıdı da taş idi. Kalemin sırtına sert vuruşlarla darbeler indirdi, en yumuşak sözcükler için bile en tatlı ve yumuşak duygular için bile kolları sert ve güçlü olmak zorundaydı. Sözcükleri çiviyle kazıdı taşlara. Tıpkı Van Kalesi'nde Urartu Kralı I. Arğişti'nin faaliyetlerini anlatan kaya yazıtı gibi. Ne zaman ki kalemle mürekkebi keşfetti, artık tek elle ve yumuşak dokunuşlarla yazılmaya başlandı yazı.

Bu parçanın anlatımında aşağıda verilenlerin hangilerinden yararlanılmıştır?

- A) Tanık gösterme – Karşılaştırma
- B) Benzetme – Tanımlama
- C) Karşılaştırma – Örnekleme
- D) Betimleme – Tanımlama

4.

Son yıllarda toplumumuzun görsel sanatlar sevgisinde bir kıpırdanma görünüyor. Resme doğan ilgi, sevindirici düzeylere çıktı. Resim de diğer görsel sanatlar gibi yaşayışa açılan pencerelerden biri. Pencereleri hepten kapanmış hayat binasında ömür geçirmeye tahammül edilemez. Bu yüzden de resim sanatı her geçen gün önem kazanıyor.

Bu metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme yapılmıştır.
- B) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- C) Örnelemeye yer verilmiştir.
- D) Öyküleme söz konusudur.

5. Gökyüzü günlük güneşlik, yeryüzü pırıl pırıl, her yer tertemizdi. Akşamki ayaz, yerdeki karları sertleştirmişti. Saçaklardan sarkan buz çubukları üzerinde iplik iplik süzülen sular, duvar diplerinde birikintiler meydana getiriyor; içlerinde minik serçeler kanat çırparak yıkıyor, kendilerince güneşli ve güzel bir günü kutuyorlardı.

Bu metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı duyulardan yararlanılmıştır.
- B) Benzetme yapılmıştır.
- C) Deyimlere yer verilmiştir.
- D) İkilemeler kullanılmıştır.

6. Yapılan araştırmalarda asırlık insanların vücutlarında daha yüksek düzeylerde A, D ve E vitamini olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca kırmızı kan hücresi ve katalaz miktarının 100 yaş ve üstü insanlarda daha fazla olduğu belirlenmiştir. Yaşlı insanların gençlere göre daha sağlam bir yapıya sahip oldukları görülmüştür.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Sayısal verilerden yararlanma
- B) Tanık gösterme
- C) Karşılaştırma
- D) Tanımlama

7. Tarih boyunca insanlar yitirdikleri sevdikleri için, onlara verdikleri değeri ortaya koymak adına görkemli mezarlar yaptı. Hindistan'da Cihan Şah'ın eşi için yaptırdığı Tac Mahal, Bodrum'da bulunan Kraliçe Artemisia'nın ölen eşi Mausolos için yaptırdığı anıt mezar, Mısır Piramitleri bunlardan sadece bazıları. Bu eserler her yıl binlerce yerli, yabancı gezgini misafir ediyor.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Betimleme
- B) Örnekleme
- C) Benzetme
- D) Tanık gösterme

8. Araç trafiğine kapalı olan şehirlerden en bilineni Venedik'tir. Burada şehir içindeki su kanalları, ulaşım araçları için sadece gondolların tercih edilmesine yol açıyor. Hollanda'daki bazı şehirler de Venedik'e benzer şekilde planlanmış. Ancak Venedik'in aksine, Hollanda'daki bu şehirlerden bazılarındaki kanalların yanında bulunan küçük yollar, şehre araba girmesine olanak verebiliyor.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Karşılaştırma
- B) Betimleme
- C) Benzetme
- D) Örnekleme

1. Yazar ile okur arasında çift yönlü bir duygu ve düşünce köprüsüdür okumak. Bu köprü de her insanda belirli ve sayılı yazarlar arasında kurulabilir. Her yazar herkese seslenemeyeceği gibi herkes de en iyi yazarın sesini duyamaz. Mallarme'nin "Deniz Meltemi"nde düşlediği gibi kimse bütün kitapları okuyamaz. Hem önemli olan çok okumak, her şeyi okumak değil, seçkin ve belirli yapıtları okumaktır. Bir yazarın yıllarca aynı eser üzerinde çalıştığı gibi içimize sindire sindire.

Bu metnin anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanımlama yapılmıştır.
B) Tanık göstermeye başvurulmuştur.
C) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
D) Benzetme yapılmıştır.

2. İzlanda, Atlas Okyanusu'nun kuzeyinde, Norveç ile Grönland arasında yer alan bir ada ülkesi. "Aurora Borealis" yani kuzey ışıkları, ekim ve şubat ayları arasında İzlanda'da görülebiliyor. Avrupa'nın en soğuk ülkelerinden biri olan İzlanda'da hava sıcaklığı yazın bile 10 – 15 dereceyi geçmiyor. Ayrıca 320 binlik nüfusuyla oldukça تنها bir ülke sayılabilir. Bu ülkeyi ziyaret etmek isteyenleri sıra dışı bir yolculuk, volkan ve buzullarla dolu bir coğrafya bekliyor.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Tanımlamadan
B) Örneklemeden
C) Sayısal verilerden
D) Karşılaştırmadan

3. Tutunamayanlar'ı ilk kez okumaya başladığımda yirmi dört yaşındaydım. Yazarın anlattıkları ve anlatış biçimi değişti; hazmedemedim, bıraktım. Beş altı ay kadar sonra okumaya tekrar başladım. Bu kez birkaç haftada bitti. Sıkıcı bulduğum bölümleri oldu elbette: Şarkılar. Hayranlıkla okuduğum bölümleri de: Devlet dairesinin tasviri, Turgut'un firarı, kitapçıdaki alışveriş, Selim'in günlükleri... Onun son kitabı Günlük'ün kapağını kapattığımda ise artık Oğuz Atay'dan hiçbir şey okuyamayacak olmanın hüznü kapladı içimi.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisi ağır basmaktadır?

- A) Örnekleme
B) Betimleme
C) Tanık gösterme
D) Benzetme

4. (I) Öykü ne yazık ki edebiyat dünyasında üzerinde az konuşulan yazınsal türlerden biri. (II) Şiir olsun roman olsun sanatın ve edebiyatın diğer türleri, alanları olsun öyküye nazaran daha çok çalışmaya konu edilmiştir. (III) Öykü diğer türlere göre daha bir üvey evlat muamelesi görmüştür. (IV) Bunun nedeni de zaman isteyen bu çalışmalara kimsenin gönüllü olmamasıdır.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde "karşılaştırma" yapılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Balon; yakıt sistemi, kubbe ve sepet olmak üzere üç bölümden oluşan bir araç. Uçmak için bütün yolları deneyen insanoğlunun en önemli buluşlarından biri. İlk başarılı deneyim, 1783'te Montgolfier kardeşler tarafından Paris üzerinde yapılmış. Bu başarılı uçuşun ilk yolcuları; bir ördek, bir koyun ve horoz olmuş. Günümüzde ise balonlar, çok daha dayanıklı malzemelerden yapılıyor ve turizmciler için de önemli bir gelir kaynağı.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangileri kullanılmıştır?

- A) Karşılaştırma – Örnekleme
B) Tanımlama – Karşılaştırma
C) Benzetme – Sayısal verilerden yararlanma
D) Örnekleme – Tanık gösterme

6. Şiirler vardır; okuduğunuzda yatağını aşmak isteyen coşkun nehirler gibi yüreğinize akan her mısra, hüznünler kuşanmış tarifsiz acılarınıza deva olur. Şiirler vardır; tükeniş yollarında özlemi kuşandığınızda ürkek, kimsesiz bir coğrafyanın kirletilmiş, unutulmuş, iyiye dair inanışlarını bir barış türküsüyle yeniden canlandırır. Yüreğiniz öylece o dizelerdeki arınma anlarından sonra baharda mantosunu değiştiren doğa gibi yeniden uyanış duraklarına taşınır.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Tanımlamadan B) Örneklemeden
C) Karşılaştırmadan D) Benzetmeden

7. Bilimsel çalışmaların sonuçları uzun yaşamanın genetik ve çevresel faktörlere bağlı olduğunu belirtiyor. Ancak tek yumurta ikizleriyle yapılan çalışmalar, genlerin uzun ömürlü olmadaki payının sadece % 20 – 30 civarında olduğunu gösteriyor. Böylece uzun ve sağlıklı yaşamdaki en büyük etkenin % 70 – 80'lik katkı payı ile çevresel koşullar olduğunu anlıyoruz.

Bu metinde dile getirilen düşüncüyü kuvvetlendirmek için aşağıda verilenlerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Tanımlamadan
B) Örneklemeden
C) Sayısal verilerden
D) Benzetmeden

8. Hawaii dilindeki karşılığı “kayıp giden hayalet” olan ahtapotlar, kafadan bacaklılar ailesindeki en gelişmiş sinir sistemine sahip canlı. Deniz bilimcilerin çoğu, ahtapotu dünyanın en zeki omurgasız olarak tanımlıyor. Hatta zekâ seviyelerinin evcil kedilerle eşit olduğunu söyleyenler de var. Deniz bilimci Neil Me Daniel onlar için “Gözlerinde anlam dolu bir bakış var ve sanki bizleri tanıyor gibi.” diyor.

Bu metindeki düşüncüyü güçlü kılmak için yazar aşağıdakilerin hangisine başvurmuştur?

- A) Örneklemeye
B) Betimlemeye
C) Tanık göstermeye
D) Sayısal verilere

9. Doğanın en güzel armağanlarından biridir meyve. Yeryüzünde görüldüğü andan itibaren zevkle tüketilen bir yiyecek olmuştur. Göze, ruha ve damağa aynı anda hitap edebilen meyveler, taşıdıkları yüksek besin değeri ve genel olarak pişirilmeye ihtiyaç duyulmadan yenilebilmeleriyle de en değerli besin kaynaklarımızdan biri olmayı hep başarmıştır.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tanımlama B) Benzetme
C) Betimleme D) Karşılaştırma

10. Yolcu otobüsü, sağlı sollu çamlık dağ yolunu döne döne zor alıyor. Bir yokuş ki geçmişte eşekleri terletmiş, daha da biteceğe benzemez. Otobüsü soracak olursanız tıklım tıklım. Balık istifi olmuş yolcular ve keskin bir ter kokusu... Şoförü köşeye sıkıştırmışlar. Kamyonu andıran otobüs hırslayıp zıpladıkça kasketini enseye itmiş şoför hababam vites değiştiriyor.

Bu metnin anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetmeye yer verilmiştir.
B) Betimleyici öğelerden yararlanılmıştır.
C) Öğreticilik amacı vardır.
D) Birden fazla duyuyla algılanabilecek ayrıntılara yer verilmiştir.

1. Mutluluğumuz da mutsuzluğumuz da sözcüklere verdiğimiz anlamlara bağlıdır. Bu gerçeği ünlü Fransız romancısı Stendhal bir dostuna yazdığı mektupta şöyle açıklar: “Gündelik sözcüklere verdiğimiz değişik anlamlar yüzünden yanlış yollara sapıyoruz. Sözcüklerin gerçek anlamlarını bulmaya çalışmalıyız. Mesela erdem sözcüğünün büyük insan toplulukları için bir şey yapmak anlamına geldiğini düşünmek gerekir. Eğitim sözcüğünün de insanın kafasını, ruhunu biçimlendirmek demek olduğunu bellemek gerek. Sözcüklere gerçek anlamlarını vermek alışkanlığını bir kez edinirsen büyük adamların yapıtlarını ve yaşamlarını anlayacak duruma geleceksin.”

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangileri kullanılmıştır?

- A) Örnekleme – Tanık gösterme
- B) Benzetme – Tanımlama
- C) Betimleme – Örnekleme
- D) Tanık gösterme – Sayısal verilerden yararlanma

2. Dile saygı, dosta beslenen saygı olmalıdır. Gerçekten de bir bakıma vazgeçilmez bir dosttur dil. Biz insanlar dilsiz yaşayamayız. Dil, en büyük yardımcımız bizim. Dünyayı mı bilmek istiyoruz, dilsiz olmaz bu. İçinde yaşadığımız dünyayı bilmeden de var olamayız. Çevremizdeki tanıdık nesnelere tutun da bize en yabancı görünen olaylara varıncaya dek bilgi diye belirlediğimiz her şeyi hep dille başarırız. Bilinmezleri açan bir anahtar gibidir dil.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Benzetme
- B) Tanımlama
- C) Örnekleme
- D) Karşılaştırma

3. Bazen geçmişin binlerce yıl derinliğinde kalan bir ölümlü dirilir, gelir yaşadığımız toplumda güncelleşir. Sokrates, İsa’dan yüzlerce yıl önce doğmuş. Yuvarlak yüzü, kaba görünüşü, giyime boşvermişliği, eşsiz yürekliliği, dobra dobra konuşması, cana yakın bilgeliğiyle az bulunur bir kişiliğe sahipmiş Sokrates. Gençler, çok severmiş filozofu. Durmadan tartışmaya girer, sabit fikirlilerin üstüne üstüne gider, düzeni eleştirir, aşırı düşünceler ileri sürermiş.

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Örnekleme başvurulmuştur.
- B) İkilemelere yer verilmiştir.
- C) Deyimler kullanılmıştır.
- D) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.

4. İstanbul, dünyanın en çok konuştuğu ve gıptayla seyrettiği bir dünya kentidir. Bugüne kadar İstanbul için neler söylenmedi, neler yazılmadı ki... Filmlere, şarkılara, türkülere, romanlara, hikâyelere, masallara konu oldu daima. Böyle başka bir şehir yoktur. Bir sevgili gibi çoğu kimse için vazgeçilmezdir. Nedim, şiirlerinde İstanbul’u anlatır. Yahya Kemal, “Sade bir semtini sevmek için bile ömrümüz kısa” diye hayıflanır. Orhan Veli “İstanbul’u dinliyorum gözlerim kapalı” dizeleriyle katılır bu kervana.

Bu metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Betimleme yapılmıştır.
- B) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
- C) Örnekler verilmiştir.
- D) Benzetmeden yararlanılmıştır.

5.

Ormanlar, yaşamamızı sağlayan, bize nefes veren kaynaklardır. Ekosistemini oluşturana dek, bir insan ömrü zaman gereken ve büyük emekler harcanarak kurulan ormanlarımız, yangınlar nedeniyle birkaç saat içerisinde yok olmaktadır. Yanan sadece ormanlar değil, geleceğimiz de yanmaktadır. Orman yangınlarının %8'i doğal nedenlerden, %92'si ise insan kaynaklı nedenlerden çıkmaktadır. Geçmişe oranla şehirlerimizde neredeyse ormanlık alanların tamamı yok olmuştur. Ne yazık ki buna dur diyemediğimiz için betonlar arasında, nefessiz yaşamaya devam ediyoruz.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmamıştır?

- A) Tanımlama
B) Karşılaştırma
C) Benzetme
D) Sayısal verilerden yararlanma

6. Çağlar boyunca insanın insanla ilişkilerini düzenlemede, birbirlerini etkilemede konuşma, değerinden bir şey yitirmemiştir. Daha doğrusu teknoloji alanındaki tüm gelişmelere karşın insanlar arasındaki bireysel ve toplumsal ilişkilerde konuşma, yerini korumuştur. İletişim araçlarının tümü, konuşmanın yüzyılımızdaki yerini daha da arttırmıştır. Bu yönden dil, yararlanmayı bilenlerin elinde bugün de etkili bir araçtır.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Karşılaştırma
B) Tanımlama
C) Benzetme
D) Örnekleme

7. Yaratıcı yazar, ders vermek için yazmaz. İnsan olduğu için insanca bir titreşimi iletmek için gündelik yaşamının kurallaştığı katılıkları, çirkinlikleri, haksızlıkları dengeleyecek bir umut kıvılcımı tutuşturmak için yazar. Yoksa Albert Camus "Korku çağı olan yüzyılımızda gerçek sanatçının amacı umut dağıtmaktır." der miydi?

Bu metnin anlatımında yazar, düşüncesini inandırıcı kılmak için aşağıdakilerin hangisine başvurmuştur?

- A) Tanık göstermeye
B) Karşılaştırmaya
C) Tanımlamaya
D) Benzetmeye

8. Peynirdeki protein yoğunluğu ölçümlerde % 4 – 40 arasında değişiklik gösteriyor. Bu toplam protein yoğunluğunun % 2 – 3'ünü peynir suyu proteini, geri kalanını da kazein oluşturur. Peynir üretimi sırasında peynir suyu proteinin bir bölümü, peynirin içine geçtiği için ne yazık ki protein oranı biraz düşüyor.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanımlama
B) Tanık gösterme
C) Karşılaştırma
D) Sayısal verilerden yararlanma

9. Kurnazlık, aşağılık türünden bir bilgeliktir. Kurnaz kişi ile bilge kişi arasında yalnız dürüstlük bakımından değil, yetenek bakımından da büyük bir ayırım bulunduğu apaçıktır. Kimisi iskambil oyununda kâğıt kurmakta ustadır ama oyun bilmez. Tıpkı bunun gibi kurnaz insanlar düzen dolap çevirmekte ustadır ancak özgün fikirler, yararlı bilgiler ortaya koymaktan uzaktırlar.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Benzetme
B) Karşılaştırma
C) Tanık gösterme
D) Tanımlama

1.

Aşağıdakilerin hangisinde bu görselle ilgili tartışmacı bir anlatım yapılmıştır?

- A) Bilmem farkında mısınız? Kendi yaşantımızdaki eksiklikleri, yapmadığımız aktiviteleri televizyonda izler olduk. Mutlu bir aile tablosu görünce “Ne güzel bir aile!” diye iç geçiriyoruz. Sanki bunu yapmak çok zormuş gibi derin düşüncelere dalıyoruz. Bırakın artık başkalarının hayatına öykünmeyi! Kapatın televizyonlarınızı, alın çoluğunuzu çocuğunuzu, koşun kırlara! Ama yok, tembellik ruhumuza işlemiş!
- B) Akşam yemeğinizi yedikten sonra her zamanki gibi ilk olarak televizyonun karşısına kurulduk. Çok sevdiğimiz dizinin yeni bölümü vardı bu akşam. Gerçi bizim için televizyonda her zaman bir şeyler vardır. Seviyorum televizyon izlemeyi, hele de eşimle beraber izlemek ayrı bir keyif veriyor bana.
- C) Koskoca evde iki kişi olunca sıkılıyoruz hâliyle. Pek sevmem televizyon izlemeyi ama yapacak da bir işim yok bu aralar. Yine kurulduk televizyonun karşısına, elimize kuru yemişlerimizi aldık, filmi izlemeye başladık. Birden bir ses geldi dışarıdan. Sonra telaşlı telaşlı koşuturan insanlar gördüm pencereden. Herkes var gücüyle bir yerlere koşuyordu.
- D) Televizyon 1923 yılında, John Logie Baird tarafından icat edilmiştir. İlk televizyon görüntüsü yine Baird tarafından 1926 yılında yayınlanmıştır. Başlangıçta noktalar hâlinde ve titrek olan görüntülerin kalitesi Baird tarafından geliştirilmiştir. 1930’larda televizyon elektronik eşya olarak satılmaya başlanmıştır. 1950’lerde ise ABD’de ilk renkli televizyonlar satışa çıkarılmıştır.

2. Bir Fransız, yılda yaklaşık 26 kilo peynir tüketiyor. Biz ise bu sayının üçte biri kadar peynir yiyoruz. Kahvaltılarımızın vazgeçilmezi ve simidin yakın dostunun dünyada 200’den fazla çeşidi üretiliyor. Binlerce yıldır tüketilen peynir aynı zamanda mükemmel bir protein, yağ, vitamin ve mineral kaynağı. Her türü farklı içeriğe, görünüşe, kokuya, tada ve yapıya sahip peynir, kendi başına bir besin maddesi olmanın yanı sıra pek çok yemeğin de önemli bir bileşeni.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangileri kullanılmıştır?

- A) Karşılaştırma – Betimleme
B) Karşılaştırma – Sayısal verilerden yararlanma
C) Örnekleme – Benzetme
D) Tanık gösterme – Karşılaştırma

3. Bazı köpek balığı türlerinin soluk alabilmek için sürekli hareket etmesi gerekir. Büyük beyaz köpek balığı da bunlardan biri. Araştırmacılar, yüksek teknoloji robot kameralar ve su altı kameraları kullanarak bir büyük beyaz köpek balığını takip etti ve köpek balığının nasıl uyduğunu inceledi. Yapılan bu araştırmada köpek balığının davranışlarının geceleri değiştiği gözlemlendi. Köpek balığının avlandığı gündüz vakitleri derinlerde, uyuduğu gece vakitleri sığ sularda yüzdüğü belirlendi.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmiştir?

- A) Betimlemeye
B) Karşılaştırmaya
C) Tanık göstermeye
D) Örneklemeye

4. Aşağıdaki metinlerin hangisinin anlatımında "betimleme" kullanılmıştır?

- A) İznik Gölü, Marmara Havzası göllerinin en genişidir ve su düzeyi en yüksek olanıdır. Barındırdığı hayatın çeşitliliği bakımından çok zengin bir göldür ve bu özellikleri kendisini besleyen kaynaklara borçludur.
- B) En ümit vaat eden yenilenebilir enerji kaynaklarından biri olan rüzgârı kullanarak dev rüzgâr türbinlerini döndürüp elektrik üretilmektedir. Rüzgâr enerjisi; tükenmeyen, temiz, kirlilik yaratmayan ve dezavantajından çok avantajı olan bir enerjidir.
- C) Yol, yüklü bir hayvanın ya da iki kişinin ancak geçebileceği, yer yer daralarak ve genişleyerek, sık çalılıkların ve meşe ağaçlarının arasından kıvrılarak uzuyordu. Kenarlarındaki meşe çalıları, yoldan dağların tepelerine doğru uzaklaştıkça büyük bir meşe ormanı hâlini alıyordu.
- D) Türk polisiye romanı, 1950'lere kadar küçük kitaplarla varlığını sürdürmüştür. 1950 sonrasında polisiye yapıtlar hız kesmiş ve 1970'li yıllara doğru tamamen ortadan kalkmıştır.

5. Sen dili tahrik edicidir; ben dili sakinleştirir. Sen dili şiddet taraflısıdır ve öfkeyi kabartır. Öfkesine kapılan kişinin sağlıklı düşünmesi ve öyle hareket etmesi beklenemez. Öfke, nefret duygularını körükler ve kişiyi suça iter. Buna karşılık ben dili, sorun ne kadar büyük olursa olsun çözüme odaklandığından kişiye yardımı düşünür. Böylece sorunun çözümünde, sorunun bir parçası olan kişiyi de çözüme ortak eder.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Karşılaştırmadan
B) Örneklemeden
C) Tanımlamadan
D) Benzetmeden

6. İnsan vücudu çeşitli şekillerde ısı kaybeder. Terleme, vücudun soğumasını sağlar. Ayrıca kan dolaşımı da vücudun ısı kaybetmesine yardımcı olur. Hava sıcaklığı arttığında kalp fazla kan pompalamaya başlar. Kan akışındaki artış nedeniyle kan damarları genişler. Derinin yüzeyine yakın hareket etmeye başlayan kan, vücudun ısı kaybetmesini kolaylaştırır.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Örneklemeden
B) Tanımlamadan
C) Karşılaştırmadan
D) Benzetmeden

7. Emoji, çağımızın yeni iletişim dili. Tıpkı beyaz bir duvara çizilen renkli şekiller gibi yazışmalara yeni renkler getiriyor. Yapılan araştırmalar, emoji kullanımının kısa zamanda hızlı bir şekilde yaygınlaştığını doğrular nitelikte. 2010 yılında popüler sosyal medya aygıtlarında emoji kullanımı % 10 civarındayken bugün bu oran % 50'nin üzerine çıkmış durumda.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Karşılaştırmadan
B) Sayısal verilerden
C) Benzetmeden
D) Betimlemeden

8. Kayak, son yıllarda geniş kitlelere daha çok hitap etmeye başlayan bir spor hâline geldi. Bunda birbirinden nitelikli kayak tesislerinin olmasının payı büyük kuşkusuz. Marmara Bölgesi'nde Uludağ ve Kartepe; Karadeniz Bölgesi'nde Kartalkaya ve Ilgaz; Doğu Anadolu Bölgesi'nde Palandöken ve Sarıkamış Tesisleri, Türkiye'nin önde gelen kayak merkezleri arasında yer alıyor.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanımlama
B) Örnekleme
C) Tanık gösterme
D) Benzetme

1.

Çinko; bitki, hayvan ve insanların çok düşük miktarda gereksinim duyduğu ve alınmasının kesin olarak gerekli görüldüğü bir mikroelementtir. Sağlıklı bir bitkinin yapraklarında, 1 kilogram kuru maddede en az 20 miligram çinko olmalıdır. Bu miktar 10 miligramın altına indiğinde bitkinin büyümesini olumsuz etkiler, dolayısıyla verimin düşmesine sebep olur. Orta Anadolu Bölgesi'nde 1 kilogramlık buğday yaprağındaki çinko miktarı 10 miligramın altındadır. Bu da bu bölgede verimin düşük olmasının sebebidir.

Bu metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznellik ağır basmaktadır.
- B) Tanımlamaya yer verilmiştir.
- C) Örnekleme yapılmıştır.
- D) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.

2. "Denemek" sözcüğünün ilk anlamı "denemek eylemi"dir. Bu bağlamda "tecrübe" sözcüğünün eş anlamlısıdır. İkinci anlamıysa "son biçimini almamış, taslak biçimindeki yapıt." İlk şiir denememi on yaşındayken yaptım, cümlesinde olduğu gibi. Sözcüğün üçüncü anlamıysa "Herhangi bir konuda kesin sonuçta varmadan yazarın kendi düşüncesini, görüşünü, izlenim ve kanılarını söyleşme havası içinde işlediği düzyazı türü"dür. Yazınsal türler içinde en çok denemeyi severim, cümlesini bu anlamda kullanmış olunuz.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır?

- A) Tanık gösterme – Benzetme
- B) Tanımlama – Örnekleme
- C) Betimleme – Karşılaştırma
- D) Sayısal verilerden yararlanma – Karşılaştırma

3. Gün olmuş bir yeşil halı gibi uzanan sebze karıkları, bir göz açıp kapayıncaya kadar süren bir sağanak-tan sonra birden kabaran bir selin önünde süpürülmüş gitmiştir. Gün olmuş mübarek bir nisan yağmuru gibi başlayan bir çiseltinin arkasından düşen bir dolu sağnağından sonra bahar açmış dalların biraz önce bir çiçek deryasını andıran güzelliği, bir çamur yığını hâlinde toprağa karışmıştır. Böyle anlarda dalları, filizleri kırılan ağaçlar, kucaklarından çocukları alınmış anneler gibi, yerde sürünen çiçeklerine, yapraklarına melul mahzun bakarlar.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Benzetmeden
- B) Betimlemeden
- C) Kişileştirmeden
- D) Örneklemeden

4. Nehirlerdeki su, hem içme suyu hem de tarlalar için sulama suyu olarak kullanılabilir. Etrafındaki sulak alanlar, ineklerin ve koyunların otladığı geniş otlakları oluşturuyor. Nehirlerin kenarlarındaki arazilere tarlalar da kuruyor. Çevrede yaşayan kuşlar, tarlalardaki ekinlere gelen böceklerle besleniyor, böylece tarlaları da koruyor. Bunlar ekolojik döngü için anlatılabilecek olaylardır.

Bu metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nesnel anlatım ağır basmaktadır.
B) Açıklayıcı anlatım kullanılmıştır..
C) Benzetmelerden yararlanılmıştır.
D) Örnekleme yer verilmiştir.

5. Kitap, bilimsel üretimin kendini kalıcılaştırdığı bir çehre mekân oldu daima. Kalıcı, iletici, aktarıcı bir işleve sahip oldu. Bunun içindir ki kitabın silahtan tehlikeli olduğunu söylemek olanaksızdır. Ama silahtan çok daha etkili olduğu bilinen bir gerçek. Silah, doğal insanın insanlaşmasının, insan olarak daha yüksek bilinç edinmesinin aracı olmadı; baskı altında tutmanın, soymanın, ezmenin aracı oldu. Silah, hiçbir zaman üretmedi; yalnızca tüketti. Kitap ise üretimin olduğu kadar, insanlığın yükselmesinin belirleyici aracı oldu.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tanımlama
B) Karşılaştırma
C) Benzetme
D) Örnekleme

6. Bağların meyveli dönemlerinde gördüğümüz yeşillikleriyle hasattan sonraki yeşilleri arasında değişiklik fark edersiniz. Bağ bozumu, bademlerin ve cevizlerin çırpılması, tütünlerin köklenmesi çok kısa aralarla birbiri ardına gelir. Bozulan bağların, çırpılan ağaçların yeşilleri daha bir kararır; ağaçlar, keyifleri kaçmış gibi durur. Bağlar arasında nadasa hazır, çıplak boz renkli tütün tarlaları bu görünüşe daha da hüzünlü bir renk katar. Beklenen bir yağmurun sıkıntısı bir gölge gibi ovanın üstünde dolaşır.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Tanımlamadan
B) Karşılaştırmadan
C) Kişileştirmeden
D) Benzetmeden

7. Yemek masalarında, pikniklerde, hatta kumsallarda bile kendine yer bulan karpuz, yaz mevsiminin sembolik meyvesidir. Karpuzun yemyeşil kabuğunun üstünde genellikle çizgili bir desen vardır. Karpuz kesilince içinden çıkan parlak pembe veya kırmızı renkli kısım heyecan vericidir. Ya pembe kısmın içine gizlenmiş küçük siyah nokta görünümündeki çekirdekler? Bu çekirdekler aslında karpuzun tohumudur. Bu kocaman meyvenin, bu minicik tohumun toprakta büyüüp gelişmesiyle oluştuğunu biliyor muydunuz?

Bu metnin anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimleme yapılmıştır.
B) Tanımlamaya yer verilmiştir.
C) Örnekler kullanılmıştır.
D) Benzetmeden yararlanılmıştır.

8. Bizde âşık denen saz şairleri, yazılı değil sözlü eğitimle yetişmiştir. Büyük âşıkların sonuncusu Veysel Şatıroğlu, küçük yaşta kaybetmişti gözlerini. Ama kulaktan duyarak öğrendikleri üzerinde öylesine kafa yormuştu ki sadece güzel şiirler söylemekle kalmamış, son demlerine doğru televizyonda kendisine sorulan sorulara değme profesörlerin kolay kolay veremeyeceği olgunlukta cevaplar vermişti.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanımlama
B) Tanık gösterme
C) Karşılaştırma
D) Örnekleme

9. Yola çıkarken bu yolculuk için epey geciktiğimin farkındaydım. Nepal'in Katmandu kentine gidiyordum. Yaygın söyleyişle "Dünyanın Çatısı"ndan kuş bakışı seyredecektim yeryüzünü. Geç bir yolculuktan çünkü bu geziyi gençlik yıllarımda planlamıştım. O zamanlar uzun favorilerim vardı; uzun yakalı ve çiçekli gömlek giyen, saçları jöleli bir gençtim. O zamanlar yaşamaya daha hoşgörülü bakıyordum. Peki, şimdi öyle mi?

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisine yer verilmemiştir?

- A) Benzetmeye
B) Betimlemeye
C) Sayısal verilere
D) Karşılaştırmaya